

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО
МИСТЕЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

**МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА СПЕЦІАЛЬНОГО КУРСУ
ЗА ТЕМОЮ ТВОРЧОГО МИСТЕЦЬКОГО ПРОЄКТУ**

**З ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА МУЛЬТИМЕДІЙНА ТИПОГРАФІКА»**

Здобувача третього (освітньо-творчого) рівня вищої освіти
ступеня доктора мистецтва
кафедри графічного дизайну творчої аспірантури
Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури

Стадниченка Дмитра Сергійовича

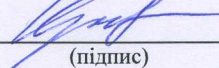
Творчий керівник:
заслужений художник України, доцент
Харченко Володимир Іванович

Науковий керівник
кандидат мистецтвознавства, доцент
Сергєєва Наталя Вікторівна

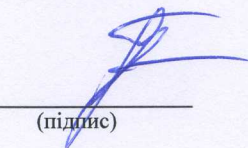
Київ – 2025

Розроблено: кафедра дизайну
(назва кафедри)

Розробник програми: Стадниченко Дмитро Сергійович, старший викладач
(прізвище, ім'я, по батькові та регалії розробника)

Узгоджено гарантом освітньої програми: Кравченко Н.І.
(підпис) (прізвище та ініціали гаранта)

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри: протокол № 7 від 15 грудня 2025 р.
(дата розгляду та номер протоколу)

Зав. кафедрою Тихонюк О.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Стадниченко Д.С., 2025 рік
(прізвище та ініціали розробника)

© НАОМА, 2025 рік

ЗМІСТ

ВСТУП

I. Експериментальна типографіка: теоретичний контекст мультимедійних інтеграцій

Тема 1. Типографіка як образотворчий елемент цифрового простору.

Тема 2. Історичний огляд новаторських рухів у типографіці.

Тема 3. Традиційні матеріали та техніки в типографіці.

Тема 4 Сучасні тенденції мультимедійних типографічних рішень.

II. Шрифт і мультимедіа: інтегративні можливості

Тема 5. Особливості роботи з динамічним шрифтом.

Тема 6. Анімація шрифту та кінетична типографіка.

Тема 7. Типографіка в web-дизайні та цифрових інтерфейсах.

Тема 8. Мультимедійні технології VR/AR у типографічних проєктах.

III. Практичні завдання в галузі експериментальної мультимедійної типографіки

Тема 9. Реалізація мультимедійних типографічних композицій.

Тема 10. Авторський мультимедійний типографічний проєкт: від концепції до реалізації.

Тема 11. Використання цифрового інструментарію в проєктуванні типографічних рішень.

Тема 12. Інтерактивна типографіка: прийоми та техніки інтерактивності шрифту.

IV. Використання типографіки у digital-арті та графічному дизайні

Тема 13. Типографіка як інструмент концептуального digital мистецтва.

Тема 14. Типографічна складова у цифровому брендингу.

Тема 15. Дослідження та аналіз кращих міжнародних практик мультимедійної типографіки.

Тема 16. Інноваційні підходи та майбутні тренди у цифровій типографіці: прогнозування й перспективи розвитку.

V. Список рекомендованої літератури

ВСТУП

Предметом вивчення спецкурсу «Експериментальна мультимедійна типографіка» є освоєння передових мультимедійних підходів до типографіки із залученням цифрових інструментів, анімації та інтерактивних засобів комунікації у контексті сучасних візуальних практик. Спецкурс має на меті поглибити знання і навички студентів щодо сучасних напрямків типографічного проєктування, розширити їх творчий та технічний потенціал для створення новаторських мультимедійних проєктів.

Особливий наголос у спецкурсі робиться саме на мистецьких аспектах мультимедійної типографіки, виходячи за рамки традиційного графічного дизайну. Студенти освоюють методи художнього мислення через типографіку, експериментуватимуть з візуальною формою і змістом, а також опанують різні медіа-майданчики для презентації комплексних мистецьких проєктів. Основна увага приділяється особливостям шрифту як художнього засобу вираження, його інтеграції і взаємодії з сучасними арт-платформами, мультимедійними просторами і мистецькими практиками.

Мета і завдання спецкурсу – формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок у сфері експериментальної типографіки, а також здатності креативно інтегрувати шрифтові рішення у сучасні цифрові та мультимедійні мистецькі проєкти. У процесі навчання студенти повинні ознайомитися з передовими напрямками цифрової типографіки у візуальних мистецтвах, вміти аналізувати та практично використовувати міжнародний досвід мультимедійних типографічних робіт та арт-композицій.

Знати:

- сучасні технології та методики розробки мультимедійної типографіки;
- принципи інтеграції анімованого шрифту в цифрових просторах;
- методи застосування типографіки в AR, VR та інтерактивних середовищах;

Уміти:

- створювати й розвивати самостійні типографічні мультимедійні концепції;
- володіти новітнім програмним забезпеченням для реалізації типографічних експериментів.
- креативно інтегрувати шрифтові композиції у цифровий контент.

I. Експериментальна типографіка: теоретичний контекст

мультимедійних інтеграцій

Тема 1. Типографіка як образотворчий елемент цифрового простору.

У першій темі спецкурсу розглядається типографіка як повноцінний образотворчий засіб, який формує естетику цифрового середовища та є носієм художнього і комунікативного змісту сучасних мультимедійних практик. Студенти аналізуватимуть шрифт не лише як інструмент текстової інформації, але й як мистецький об'єкт, здатний активно взаємодіяти з простором, кольором, композицією, динамікою та формою. Особлива увага буде приділена ролі типографіки у створенні цілісного візуального образу цифрових арт-проектів та її впливу на художнє сприйняття глядача. Функціональна роль шрифту в цифрових мистецтвах. Вплив типографічних рішень на сприйняття інформації у цифрових комунікаціях.

Тема 2. Історичний огляд новаторських рухів у типографіці.

В рамках теми студенти ознайомляться з ключовими новаторськими течіями та напрямками у розвитку світової типографіки. Аналізуватимуться практики та здобутки таких художніх рухів, як футуризм, конструктивізм, дадаїзм, швейцарська школа та Баухауз, які радикально змінили традиційне розуміння шрифту і типографіки, формуючи нові візуальні підходи та композиційні рішення. Особлива увага приділяється аналізу художніх та концептуальних принципів цих течій, що вплинули на сучасну цифрову і

мультимедійну типографіку, а також дослідженню вкладу окремих митців, які визначили розвиток сучасних візуальних комунікацій.

Тема 3. Традиційні матеріали та техніки в типографіці.

У цій темі увага студентів зосереджується на вивченні класичних матеріалів, технік та інструментів, які використовувалися митцями в традиційній типографіці. Обговорюються особливості роботи з друкарськими формами, літерами, ручними наборами, ліногравюрою, офортом, високим і глибоким друком як основою класичних типографічних практик. Студенти ознайомляться з етапами роботи, творчо-технологічною специфікою та художніми можливостями традиційних засобів типографіки, виконаними вручну. Також акцентується увага на актуальності та значенні традиційних матеріалів і технік у контексті сучасних мистецьких цифрових експериментів та їх адаптації до мультимедійних форматів.

Тема 4 Сучасні тенденції мультимедійних типографічних рішень.

У межах теми студенти ознайомляться з актуальними напрямками, тенденціями та інноваційними рішеннями сучасної мультимедійної типографіки. Детально аналізуватимуться нові технології та методи роботи з цифровим шрифтом, його візуалізацією та інтеграцією у відео, анімацію, вебсередовища та малоформатні інтерактивні простори. Розглядатимуться найяскравіші світові приклади мультимедійних типографічних робіт та арт-проектів, сучасна естетика шрифтового дизайну, а також основні принципи використання шрифту в контексті динамічного цифрового середовища. Особливий акцент робиться на тому, як художні прийоми та візуальні тенденції трансформують традиційні поняття типографіки у цифрову мистецьку практику.

II. Шрифт і мультимедіа: інтегративні можливості

Тема 5. Особливості роботи з динамічним шрифтом.

У цій темі розглядаються специфічні принципи роботи з динамічними характеристиками шрифту у цифровому середовищі. Студенти ознайомляться з особливостями створення і трансформації шрифтових форм, змін їх структури, пропорцій, руху та взаємодії з цифровим простором і медіаінструментами. Акцентовано увагу на художніх і технічних аспектах дизайну шрифту, здатного змінювати свій вигляд у реальному часі, адаптуватися до інтерактивних дій користувача або візуальних ефектів. Окремо розглядається питання застосування динамічного шрифту з мистецькою метою – для створення новаторських типографічних композицій, медіа-інсталяцій та digital-арт проєктів.

Тема 6. Анімація шрифту та кінетична типографіка.

Тема знайомить студентів з анімацією шрифту як сучасним мистецьким прийомом у сфері цифрової типографіки. Розглядаються принципи та способи створення кінетичних типографічних композицій, які використовують рух і час для візуалізації художньо-образного задуму. Студенти зосередяться на вивченні основних інструментів і технік анімації шрифту, а також особливостях його художнього вираження у цифрових медіа – відео, моушн-дизайні, інтерактивних проєктах та сучасному digital-арт стилі. Особливу увагу приділено можливостям кінетичної типографіки у створенні виразних емоційних ефектів, передачі художніх образів, ідейних та концептуальних задумів через рухомий шрифтовий матеріал.

Тема 7. Типографіка в web-дизайні та цифрових інтерфейсах.

В межах цієї теми увага студентів зосереджується на особливостях застосування шрифтового дизайну в web-середовищах та цифрових інтерфейсах. Розглядаються основні принципи підбору та використання шрифтів у сучасному вебдизайні, правила проєктування типографічних рішень для UI/UX дизайну, забезпечення читабельності, ергономіки й естетичної гармонії інтерфейсу. Студенти вивчатимуть підходи інтеграції

типографіки у вебпроекти, сучасні тенденції та стилі в оформленні сайтів і цифрових додатків, ознайомляться з актуальними міжнародними мистецькими практиками, що ефективно використовують типографіку для посилення візуальної ідентичності та комплексного художнього образу цифрових продуктів. Окремий акцент робиться на художньому потенціалі типографіки у створенні виразних, емоційно насичених та креативних цифрових концепцій.

Тема 8. Мультимедійні технології VR/AR у типографічних проєктах.

Тема спрямована на вивчення специфіки застосування новітніх технологій віртуальної (VR) та доповненої (AR) реальності у створенні мистецьких типографічних проєктів. Студенти досліджуватимуть можливості цих технологій для розвитку інтерактивних і просторових характеристик шрифту, розглянуть основні підходи до візуалізації типографічних композицій у цифрових середовищах нового покоління. Окрему увагу буде приділено аналізу найбільш успішних міжнародних мистецьких практик застосування VR та AR у типографіці, особливостям інтеграції шрифту у тривимірний простір та взаємодії із глядачем. В рамках заняття студенти ознайомляться з технічними інструментами і художніми прийомами створення експериментальних проєктів, спрямованих на розширення креативного потенціалу сучасної цифрової типографіки.

III. Практичні завдання в галузі експериментальної мультимедійної типографіки

Тема 9. Реалізація мультимедійних типографічних композицій.

Тема передбачає практичне втілення студентами власних мультимедійних типографічних задумів із застосуванням сучасних цифрових інструментів та технологій. Студенти ознайомляться з основними етапами роботи над мультимедійними шрифтовими композиціями, починаючи з

розробки ідей, створення концепту і ескізів, завершуючи технічною реалізацією проєкту у вибраному цифровому середовищі. Особливу увагу буде приділено аспектам композиційної організації, кольорових і просторових рішень, поєднанню шрифту з інтерактивними та анімаційними елементами для формування оригінальних художніх творів. У процесі роботи студенти матимуть змогу експериментувати з формами і змістом, орієнтуючись на передові практики та сучасні тренди мультимедійної типографіки.

Тема 10. Авторський мультимедійний типографічний проєкт: від концепції до реалізації.

Ця тема передбачає повний цикл створення авторського типографічного мультимедійного проєкту, що включає розробку художньої ідеї, концептуального задуму, вибір стилістики, техніки та форми реалізації. Студенти пройдуть всі етапи проєктної роботи: від пошуку і формулювання концепції, розробки попередніх ескізів та сценаріїв до створення завершеної мистецької роботи, готової до презентації у вибраному цифровому середовищі. У рамках теми акцент робиться на розвитку особистісного авторського погляду, творчому експерименті, вдосконаленні навичок роботи з мультимедійними технологіями, а також ефективній презентації та захисті своїх художніх рішень. Студенти навчатимуться аналізувати й визначати власні пріоритети у виборі засобів виразності для переконливої візуалізації мистецького задуму.

Тема 11. Використання цифрового інструментарію в проєктуванні типографічних рішень.

У межах теми студенти ознайомляться з сучасними цифровими технологіями, програмним забезпеченням та мультимедійними інструментами, які активно використовуються у створенні типографічних композицій і проєктів. Розглядаються можливості застосування

різноманітних графічних редакторів, інструментів векторної графіки, програм для анімації, інтерактивного дизайну та створення мультимедійного цифрового контенту. Особлива увага зосереджується на практичних заняттях, де студенти отримують навички цифрової обробки, модифікації шрифтових форм, роботи з кольоровими схемами та композиційними рішеннями в різних медіаформатах. Ключовими завданнями є розвиток впевненого володіння цифровими інструментами для ефективною реалізації творчих задумів, а також формування сучасного авторського погляду на інтеграцію типографічних технологій у мистецьку практику.

Тема 12. Інтерактивна типографіка: прийоми та техніки інтерактивності шрифту.

Тема присвячена вивченню сучасних мистецьких підходів до створення інтерактивних типографічних композицій, які активно взаємодіють з глядачем у реальному часі. Студенти ознайомляться із базовими й експериментальними методиками побудови інтерактивного шрифтового дизайну, проаналізують технічні особливості, художні можливості та специфіку візуального сприйняття рухомого й реактивного шрифту. Особливу увагу буде приділено вивченню способів програмної реалізації типографічної інтерактивності, використанню сучасних технологій створення адаптивних композицій, взаємодії типографічних рішень з аудиторією на цифрових платформах. Практична робота передбачатиме створення власних експериментальних робіт із застосуванням інтерактивних прийомів, спрямованих на посилення художньо-емоційного сприйняття шрифтової композиції.

IV. Використання типографіки у digital-арті та графічному дизайні

Тема 13. Типографіка як інструмент концептуального digital мистецтва.

У межах теми студенти досліджуватимуть типографіку як повноцінний художньо-виражальний засіб сучасного концептуального digital мистецтва. Особлива увага приділяється вивченню того, як засоби типографічного дизайну можуть передавати складні художні ідеї, концепції та візуально-комунікативні образи в арт-проектах цифрового формату. Студенти аналізуватимуть роботи сучасних митців, які активно використовують шрифт у контексті цифрової творчості, а також досліджуватимуть потенціал типографічних експериментів у мистецьких практиках. Практична робота передбачає розробку власних концептуальних digital-арт проєктів із використанням типографіки як основи створення креативних, інтелектуально насичених та сучасних мистецьких висловлювань.

Тема 14. Типографічна складова у цифровому брендингу.

У межах даної теми аналізується роль типографіки у процесі створення і розвитку цифрового проєктування бренду та формуванні його візуальної ідентичності. Студенти досліджуватимуть, як правильно підібрані й організовані типографічні рішення здатні визначати впізнаваність бренду, посилювати його вплив на аудиторію, формувати емоційну прив'язаність і візуально-комунікаційну сталість. Значна увага буде приділена художнім аспектам цифрового брендингу: підбору авторських шрифтів, композиційних принципів оформлення цифрових продуктів, розробленню єдиного типографічного стилю для різних цифрових медіа-платформ. Практичні завдання дозволять студентам опанувати сучасні прийоми використання типографіки у цифровому дизайні бренд-продуктів, а також розробити власні експериментальні типографічні концепції цифрового брендування.

Тема 15. Дослідження та аналіз кращих міжнародних практик мультимедійної типографіки.

У цій темі студенти ознайомляться з провідними світовими прикладами мультимедійних типографічних проєктів, аналізуючи їхні художні рішення, технологічні підходи і концептуальну основу. Головним завданням курсу є систематичне дослідження міжнародного досвіду в сфері digital-типографіки через презентації, кейси та аналіз творчої діяльності провідних дизайнерів і мистецьких студій. Особливу увагу буде приділено порівняльному аналізу різних міжнародних практик, вивченню впливу культурних, соціальних та технологічних контекстів на розвиток мультимедійної типографіки. У практичній роботі студенти створять власний аналітичний огляд обраних міжнародних прикладів, визначаючи їхню інноваційність, мистецькі якості та перспективність для подальшого розвитку цифрових типографічних проєктів в Україні.

Тема 16. Інноваційні підходи та майбутні тренди у цифровій типографіці: прогнозування й перспективи розвитку.

Тема передбачає ознайомлення студентів із найновішими підходами, перспективними ідеями та ключовими тенденціями розвитку сучасної цифрової типографіки. Основна увага приділяється прогнозуванню майбутніх напрямів еволюції шрифтового дизайну в контексті технологічних інновацій, зміни цифрового середовища та візуальних комунікацій. Студенти аналізуватимуть перспективи розвитку інтерактивних та адаптивних типографічних рішень, технологій штучного інтелекту в типографіці, інтеграції шрифту у віртуальну реальність та міждисциплінарні мультимедійні практики. Практичні завдання спрямовані на формування у студентів навичок критичного аналізу сучасних трендів, здатності самостійно прогнозувати й проектувати інноваційні мистецькі рішення у сфері цифрової типографіки та створювати власні експериментальні концепти із врахуванням майбутніх викликів і можливостей розвитку медіа-мистецтва.

V. Список рекомендованої літератури

1. Ambrose, Gavin, Harris, Paul, and Sallyanne Theodosiou. *The Fundamentals of Typography* (3rd Edition). Bloomsbury Visual Arts, 2020.
2. Brownie, Barbara. *Transforming Type: New Directions in Kinetic Typography*. London: Bloomsbury Visual Arts, 2016.
3. Byrom, Andrew. *Upper Lower Open Closed: The Experimental Typography of Andrew Byrom*. Long Beach: Queen Beach Printers, 2010.
4. Campe, Chris, and Ulrike Rausch. *Designing Fonts. An Introduction to Professional Type Design*. Thames and Hudson, 2020.
5. Carter, Rob, Sandra Maxa, and Mark Sanders. *Typographic Design: Form and Communication*. 7th ed. Hoboken, NJ: Wiley, 2018.
6. Dawson, Peter, and Tobias Frere-Jones (Foreword). *The Essential Type Directory: A Sourcebook of Over 1,800 Typefaces and Their Histories*. Black Dog & Leventhal, 2019.
7. Drucker, Johanna. *Visualization and Interpretation: Humanistic Approaches to Display*. Cambridge, MA: MIT Press, 2020.
8. Goldberg, Ron, and Frank J. Romano. *Digital Typography: Practical Advice for Getting the Type You Want When You Want It*. Windsor Professional Information, 2000.
9. Hillner, Matthias. *Basics Typography 01: Virtual Typography*. Lausanne: Fairchild Books, 2009.
10. Lupton, Ellen. *Thinking with Type: A Critical Guide for Designers, Writers, Editors, and Students* (3rd Edition, Revised and Expanded). Princeton Architectural Press, 2024.
11. McClellan, George E. *Practical Typography: A Series of Exercises Explaining and Illustrating the Most Approved Methods Used in Correct Composition, for the Teacher and Student*. Legare Street Press, 2022.
12. McNeil, Paul. *The Visual History of Type: A Visual Survey of 320 Typefaces*. Laurence King, 2017.
13. Ruder, Emil. *Typography: A Manual of Design* (10th edition). Niggli, 2020.
14. Woolman, Matt. *Type in Motion 2: Innovations in Digital Graphics*. London: Thames & Hudson, 2005.